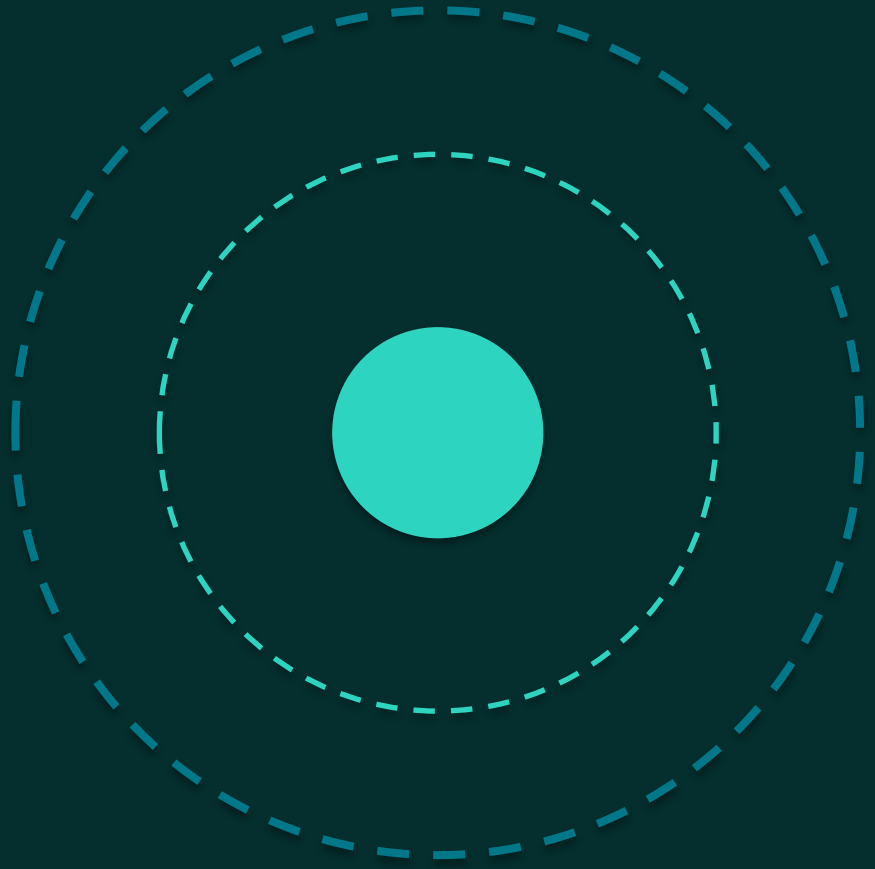
AYIN REHBERLİK PAKETİ · 2026–2027

Akran Nezaketi ve Siber Zorbalık

Nazik sözcükler, nazik eller

Öğretmen sunumu · Okul öncesi kademesi
Okul öncesi öğretmenleri ve okul psikolojik danışmanları için

ORTAK DİL

Tanımlar

Akran nezaketi

Akran nezaketi; arkadaşlarımıza yüz yüze ve çevrim içi ortamda değer verdiğimizi küçük davranışlarla göstermektir.

Siber zorbalık

Siber zorbalık ise dijital araçlarla (mesaj, sosyal medya, oyun, grup sohbeti) bir kişiye tekrarlayan ve kasıtlı biçimde zarar verilmesidir: alay etme, dışlama, utandırıcı paylaşım, tehdit, kimliğe bürünme.

Nezaket önler, tanık olan durdurur, yardım istemek güçtür.

ÜÇ ÖLÇÜT: TEKRARLAMA, KASIT, GÜÇ DENGESİZLİĞİ

Zorbalık mı, çatışma mı?

Çatışma

- Ara sıra yaşanır.
- Taraflar güç olarak eşittir.
- İki taraf da çözüm ister.
- Çoğu zaman pişmanlık ve onarım izler.

Zorbalık

- Tekrarlanır.
- Kasıtlıdır; zarar vermeyi amaçlar.
- Taraflar arasında güç dengesizliği vardır.
- Zarar gören kendini koruyamaz.

Her çatışma zorbalık değildir; ama zorbalık her zaman ciddiye alınır.

OKUL ÖNCESİNDE NEZAKET

Nezaket küçük davranışlarla büyür

Bu yaşta nezaket, her gün tekrarlanan küçük davranışlarla ve yetişkinin örnekliğiyle öğrenilir.

1

Sıra beklemek

Oyunda, el yıkamada ve kaydırakta.

2

Paylaşmak

Oyuncakları, boya kalemlerini, materyalleri.

3

Oyuna katmak

"Gel, birlikte oynayalım!" diyebilmek.

KADEME ODAĞI · NAZİK SÖZCÜKLER, NAZİK ELLER

Okul öncesinde beş odak

Nazik sözcükler

Lütfen, teşekkür ederim, özür dilerim.

Sıra bekleme

Oyunda ve rutinlerde sırasını bekleme.

Paylaşma

Oyuncak ve materyalleri paylaşma.

Oyuna katma

Dışarıda kalan arkadaşı fark edip davet etme.

Büyüğe söyleme

Ekranda kötü bir şey görünce bir büyüğe söyleme.

Bu yaşta siber zorbalık işlenmez; nezaket ve "bir büyüğe söyle" mesajıyla sınırlı kalınır.

GÖZLEMLE, NOT ET, KONUŞ

Sınıfta erken işaretler

- Oyunlara sürekli alınmama, oyun alanında yalnız kalma
- İtme, oyuncağı zorla alma gibi davranışların hep aynı çocuğa yönelmesi
- Öğretmenin yanından ayrılmak istememe
- Okula gelirken her zamankinden çok zorlanma
- Bir arkadaşından korkuyla söz etme
- Oyunda sık sık ağlama ya da içine kapanma

Unutmayın

Tek bir işaret bir şeyi kanıtlamaz.

Örüntüye bakın: sıklık ve süre.

Gözlemlerinizi tarihle not edin.

Rehberlik servisiyle paylaşın.

DİNLE, SUÇLAMA, KORU, İŞ BİRLİĞİ YAP

Çocuk anlattığında ilk yapılacaklar

1. **Dinleyin ve teşekkür edin.** "Bana anlattığın için teşekkür ederim" deyin.
2. **Duygusunu adlandırın.** "Çok üzülmüşsün" gibi cümlelerle duygusunu kabul edin.
3. **Suçlamayın.** "Sen de bir şey yapmışsındır" gibi cümlelerden kaçının.
4. **Güvende olduğunu söyleyin.** "Sana yardım edeceğim" deyin; yapacaklarınızı sade bir dille anlatın.
5. **İş birliği yapın.** Rehberlik servisi, okul idaresi ve aileyle görüşün; kurum prosedürünü izleyin.
6. **Takip edin.** Sonraki günlerde oyunlarını gözleyin; kendini nasıl hissettiğini sorun.

SEYİRCİ DEĞİL, DESTEKÇİ

Tanık kültürü ve onarıcı yaklaşım

1 Seyirci kalmamak

Gülmemek, paylaşmamak, beğenmemek de bir tavırdır.

2 Destek olmak

Zarar görene "Yanındayım" demek, onu yalnız bırakmamak.

3 Güvenli bildirme

Öğrencilerin kendini açık etmeden bildirebileceği bir yol oluşturun.

4 Onarıcı yaklaşım

Davranış ile kişi ayrılır; zorbalık yapan öğrenci damgalanmaz, zararı onarması desteklenir.

KURALLARI BİRLİKTE YAZMAK

Sınıf sözleşmesi

- Nazik sözcükler kullanırız.
- Sıramızı bekleriz.
- Oyuncakları paylaşırız.
- Herkesi oyuna davet ederiz.
- Ellerimiz nazik eller: itmeyiz, vurmayız.

Nasıl hazırlanır?

1. Sınıfça öneriler toplanır.
2. Olumlu dille yazılır: "...yaparız."
3. Herkes imzalar, panoya asılır.
4. Ayda bir birlikte gözden geçirilir.

PAKET İÇERİĞİ VE KAZANIMLAR

Bu ayın okul öncesi materyalleri

ANS-OKO-01 · Sihirli Sözcükler

Nezaket sözcükleri kart oyunu ve canlandırma · 40 dk

Kazanım (tema kazanımı): Arkadaşlarıyla iletişiminde nezaket sözcüklerini (lütfen, teşekkür ederim, özür dilerim) kullanır.

ANS-OKO-02 · Oyuna Katılır mısın?

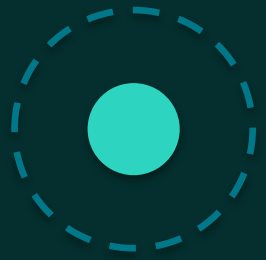
Dışarıda kalan arkadaşı davet etme canlandırması · 40 dk

Kazanım (tema kazanımı): Oyunda dışarıda kalan bir arkadaşını fark eder ve oyuna davet eder.

Not: Ek-5 listesinde okul öncesi için birebir kazanım olmadığından etkinliklerde tema kazanımı kullanılmıştır. Etkinlikler 20'şer dakikalık iki oturuma bölünebilir.

Pakette ayrıca

- Öğrenci sunumu (resimli, kısa)
- A3 afiş: "Nazik sözcükler, nazik eller"
- Veli broşürü (A4 üç kırım)
- Etkinlikler tüm okul öncesi yaş gruplarına uyarlanabilir.

Nezaket önler.

Tanık olan durdurur · Yardım istemek güçtür

Rehberlik Pusulası bağlantıları

rehberlikpusulasi.com/veli-portali/akran-zorbaligi/
rehberlikpusulasi.com/veli-portali/ekran-ve-dijital-denge/
rehberlikpusulasi.com/genel-hedef/selamlasma/